

norsk lektorlag

Kunnskapsdepartementet
Akersgt. 44
0032 Oslo

Oslo, 08.01.07

Forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven - LOVREGULERING AV REKLAME I SKOLEN

Norsk Lektorlag støtter departementets vurderinger slik de framgår av høringsnotatets punkt 1.5. og forslaget til lovtekst. Vi er enig i at det kan være ønskelig med en lovregulering som pålegger skolen en plikt til å sørge for at elevene ikke utsettes for reklame som er egnet til å skape kommersielt press, men at en slik lovregulering må gi rom for et skjønn som må utøves av skoleledere og lærere.

Norsk Lektorlag vil påpeke at den teknologiske utviklingen og bruk av internett gjør det lite hensiktsmessig å prøve stenge ute all reklame fra skolen, og at skolens oppgave derfor må være å lære opp elevene til å skille mellom informasjon, reklame og underholdning i ulike medier.

Norsk Lektorlag registrerer at høringsnotatet legger stor vekt på å beskrive forholdene i grunnskolen, selv om bestemmelsen også skal gjelde videregående skole. Norsk Lektorlag etterlyser større oppmerksomhet rettet mot dagens russefeiring som i økende grad skaper kommersielt press mot elevene i videregående skole. Departementet skriver at den foreslåtte bestemmelsen i praksis vil *bety at det ikke vil være tiltatt med noen form for reklame som skolen mener vil kunne ha en uheldig påvirkning på elevene*. Norsk Lektorlag etterlyser en kartlegging av hva dagens russefeiring medfører av økonomisk press på den enkelte elev. Norsk Lektorlag er klar over at russefeiringen formelt sett er et privat anliggende, og derfor utenfor skolens og departementets formelle myndighetsområde. Like fullt er feiringen i realiteten en del av dagens skolesystem så lenge dagens ordning opprettholdes. Feiringens dobbelte status – både som en integrert del av skolens aktiviteter og som et område som ikke styres av skolen normer og regler, gjør at feiringen både er sterkt kommersialisert og i stor grad kan sies å *påvirke holdninger, atferd og verdier* på en uønsket måte. I et brev til daværende utdanningsminister Kristin Clemet i juni 2005 skrev Norsk Lektorlag blant annet at

- Russens behov for publikum fører til at også andre elevers undervisning blir forstyrret. Russefeiringen virker ikke bare negativt inn på de elevene som selv er russ, for også elevene i GK og VKI forstyrres av den allmenne oppløsningstendensen. På mange skoler bruker lærere og administrasjon mye tid og energi på dette problemet. Dersom

russefeiringen ikke lenger blir ”skolens sak”, kan det gi en effektiviseringsgevinst for alle parter.

- Dagens system innebærer en dobbelkommunikasjon fra skolens / samfunnets side. På den ene siden sies det at russefeiringen er en privatsak som den enkelte elev velger å delta i eller ikke, og på eget ansvar. På den andre siden gjøres russefeiringen i praksis til noe skolen tar ansvar for og stiller lokaler og arbeidstid / undervisningstid til disposisjon for. Dette er uheldig og fører til at skolen mangler autoritet når problemer oppstår. Det er dessuten pedagogisk uheldig at skolen driver dobbelkommunikasjon.
- Når russefeiringen innlemmes i skolens undervisning, blir den en del av opplæringen for de yngre elevene som ser på de eldre elevene som forbilder. Skolen innlemmer normene i russefeiringen i sitt ”skjulte pensum”.
- Ved at skolen stilltiende lar russefeiringen være en del av skolens opplegg, gjøres russefeiringen til ”obligatorisk” for alle på årstrinnet. De elever som ikke ønsker å delta i russefeiringen, blir med dagens system i praksis tvunget til å eksponere dette i undervisningstimene på skolen hver dag i flere uker. Skolen bidrar dermed til å forsterke gruppepresset. Dersom russefeiringen skilles fra undervisningen og legges til etter at eksamen er avviklet, kan elever som ikke ønsker å være russ, ganske enkelt gjøre andre ting, som å ta sommerjobb eller reise på ferie, i disse ukene. Skolen bør ikke bidra til det kollektive konformitetspresset på dette området, men snarere legge til rette for individuelle valg.
- Det vil styrke intensjonen bak Kunnskapsløftet at skolen markerer et tydelig skille mellom sitt undervisningstilbud og russefeiringen som en privatsak. Det skaper ikke kultur for læring men virker snarere parodisk at skolen legger opp til at eleven feirer på forhånd, før de har gjennomført denne siste og viktige delen av skolegangen. (...)

Russefeiringen er etter Norsk Lektorlags mening det enkeltfenomen som i sterkeste grad legger et kommersielt press på elevene i videregående skole, og som bidrar til et konformitetspress i retning av holdninger, atferd og verdier som ellers er uønsket i skolen. Elever som ikke ønsker å delta i russefeiringen, blir tvunget til å eksponere dette i undervisningstimene i flere uker mens medelever distribuerer, demonstrerer og bærer russeffekter.

Norsk Lektorlag støtter departementets vurdering av behovet for en veileder som kan gi sentrale retningslinjer for praktiseringen av bestemmelsen. Vi ber om at denne veilederen må innholde klare retningslinjer i forhold til russefeiring i tillegg til de områder som er problematisert i høringsnotatet.

Med hilsen
Gro Elisabeth Paulsen (sign)
Leder
Norsk Lektorlag